ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (viies koda)

14. detsember 2006 *

Kohtuasjas T-237/02,

Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, asukoht Ilmenau (Saksamaa), esindajad: advokaadid G. Schohe ja C. Arhold, hiljem advokaadid C. Arhold ja N. Wimmer,

hageja,

keda toetab

Rootsi Kuningriik, esindajad A. Kruse ja K. Wistrand,

ja

Soome Vabariik, esindaja T. Pynnä,

menetlusse astujad,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad V. Kreuschitz, V. Di Bucci ja P. Aalto,

kostja,

keda toetab

Schott Glas, asukoht Mainz (Saksamaa), esindaja: advokaat U. Soltész,

menetlusse astuja,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 28. mai 2002. aasta otsus, millega hagejale keelati juurdepääs riigiabi üle järelevalve teostamise menetlusega seotud dokumentidele,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
(viies koda),

koosseisus: koja esimees M. Vilaras, kohtunikud F. Dehousse ja D. Šváby,

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. juuni 2006. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Asjaolud ja menetlus

1 Technische Glaswerke Ilmenau GmbH on Saksa äriühing, asukoht Ilmenau, Freistaat Thüringen (edaspidi „Tüüringi liidumaa"). See asutati 1994. aastal eesmärgiga võtta üle neli klaasitootmisliini (st ahju) neist kaheteistkümnest, mis kuulusid varasemale äriühingule Ilmenauer Glaswerke GmbH, mille likvideerimise oli algatanud Treuhandanstalt (avalik-õiguslik varahaldusasutus, millest hiljem sai Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben, edaspidi „BvS").

2 1. detsembri 1998. aasta kirjas teatas Saksamaa Liitvabariik komisjonile erinevatest meetmetest hageja rahalise olukorra konsolideerimiseks, sh BvS-i poolt lubatud osaline vabastus ahjude ostusumma tasumisest ning laen, mille Tüüringi liidumaa andis oma enda panga - Thüringer Aufbaubank (edaspidi „TAB") — vahendusel.

3 4. aprilli 2000. aasta kirjaga SG (2000) D/102831 algatas komisjon seoses ostuhinna tasumise vabastuse ja TAB laenuga EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse, mis sai viitenumbriks C 19/2000.

4 Ametliku uurimismenetluse raames esitas Saksamaa Liitvabariik komisjonile täiendava informatsiooni ning hagejaga konkureeriv äriühing Schott Glas oma märkused.

5 12. juunil 2001 võttis komisjon vastu otsuse 2002/185/CE Saksamaa poolt Technische Glaswerke Ilmenau GmbH-le antud riigiabi kohta (EÜT 2002, L 62, lk 30), milles komisjon andis hinnangu vaid ostusumma tasumise vabastusele. Komisjon leidis, et see viimane meede ei olnud kooskõlas eraõigusliku investori tegevusega ning kujutas endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi.

6 3. juuli 2001. aasta kirjaga algatas komisjon teise EÜ artikli 88 teises lõigus ette nähtud ametliku uurimismenetluse, millele anti viitenumbri C 44/2001. Selle menetluse eesmärgiks oli uurida ahjude ostuhinna jäägi maksetähtaja edasilükkamist, selle makse tarbeks antud pangagarantii muutmist ning TAB laenu.

7 28. augustil 2001 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud avaldusega esitas hageja hagi komisjoni 12. juuni 2001. aasta otsuse tühistamiseks (kohtuasi T-198/01).

8 Hageja esitas 24. oktoobri 2001. aasta kirjas märkused seoses teise ametliku uurimismenetlusega ning palus komisjoni, et talle võimaldataks juurdepääs toimiku mittekonfidentsiaalsele versioonile ja võimalus seejärel uusi märkusi esitada. Komisjon jättis selle taotluse 23. novembri 2001. aasta kirjaga rahuldamata.

9 Hageja palus 1. märtsi 2002. aasta kirjas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331), alusel juurdepääsu:

— „kõikidele dokumentidele komisjoni toimikutes kõikide [teda] puudutavate riigiabiasjade kohta ja eriti asjas C 44/2001;

— kõikidele dokumentidele komisjoni toimikutes seoses riigiabiga ettevõttele Schott Glas, Jena, Saksamaa, omanik: Carl-Zeiss-Stiftung, Hessenweg 18, D-89522 Heidenheim a.d. Brenz,

välja arvatud teiste ettevõtetega seotud ärisaladused".

10 Komisjon jättis 27. märtsi 2002. aasta kirjaga juurdepääsutaotluse rahuldamata, märkides eelkõige, et taotletud dokumendid olid hõlmatud erandiga määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2, mis nägi ette eelkõige, et juurdepääs keelatakse dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärki, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve. Komisjon täpsustas ka, et „[hagejat] puudutavad dokumendid moodustavad osa käimasolevast ametlikust uurimismenetlusest C 44/2001".

11 Hageja esitas 15. aprilli 2002. aasta kirjas komisjoni peasekretärile määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõike 2 alusel kordustaotluse.

12 28. mai 2002. aasta kirjaga jättis komisjoni peasekretär selle taotluse rahuldamata (edaspidi „otsus") ning see kiri oli sõnastatud järgmiselt:

„[...]

Tänan Teid 15. aprilli 2002. aasta kirja eest, mis registreeriti 15. aprillil 2002, milles Te palute mul ümber vaadata Teie taotlus juurdepääsuks järgmistele dokumentidele: [...]

— dokumendid, mis puudutavad Technische Glaswerke Ilmenaule [...] antud riigiabi;

— dokumendid seoses Schott Glasile antud võimaliku riigiabiga.

Teie taotluse esimene osa hõlmab kirjavahetust Saksamaa ametiasutuste ja komisjoni konkurentsi [peadirektoraadi] vahel ning abi saaja [Technische Glaswerke Ilmenau] ja ühe konkurendi, Schott Glasi esitatud kommentaaridest.

Teie taotluse teine osa puudutab mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi alusel tehtud eelteatist, mis käsitleb Schott Glasi olulisi uusi investeeringuid Saksamaa idaosas.

Olles Teie taotluse läbi vaadanud, tuleb mul kahjuks kinnitada seda keelduvat otsust, millest [konkurentsi] peadirektoraat on Teile teatanud, ja seda põhjusel, et nendes erinevates dokumentides sisalduva teabe avalikustamine kahjustaks kontrollimiste ja uurimise eesmärki. Niisugune juurdepääsuõigust puudutav erand on selgelt ette nähtud määruse [nr] 1049/2001 artikli 4 [lõike 2 kolmandas] taandes.

Käimasolevas uurimises, mis puudutab riigiabi kokkusobivust ühisturuga, on vältimatu, et komisjon, liikmesriik ja asjaomased ettevõtted teevad lojaalselt koostööd ning et nende vahel valitseb vastastikune usaldus, selleks et pooled võiksid end vabalt väljendada. Seetõttu võiks kõnealuse dokumendi avaldamine seada seda dialoogi kahjustades ohtu selle kaebuse menetlemise.

Lisaks, kuna Schott Glasi projekti hõlmav eelteatis sisaldab ka projekti detailset kirjeldust, võib juurdepääsu andmine sellele dokumendile tuua kaasa olulist kahju selle äriühingu majanduslikele huvidele. Neid huve kaitseb sõnaselgelt eespool viidatud määruse artikli 4 [lõikes 2] ette nähtud erand.

Lisaks hindasime ka võimalust anda taotletud dokumendi puhul juurdepääs osadele, millele erand ei laiene. On siiski selge, et neid dokumente ei [saaks] jagada konfidentsiaalseteks ja mittekonfidentsiaalseteks osadeks.

Veelgi enam, puudub igasugune ülekaalukas üldine huvi, mis võiks käesoleval juhul õigustada kõnealuste dokumentide avalikustamist [...]"

13 8. augustil 2002 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud avaldusega esitas hageja käesoleva hagi. Sama kuupäeva kandva eraldi dokumendiga esitas hageja Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 76 a alusel taotluse kohtuasja lahendamiseks kiirendatud menetluses, mis jäeti 12. septembri 2002. aasta otsusega rahuldamata.

14 Esimese Astme Kohtu kantseleisse 25. oktoobril 2002 saabunud dokumendis esitas äriühing Schott Glas taotluse käesolevas asjas kostja nõuete toetuseks menetlusse astumiseks. Esimese Astme Kohtu viienda koja esimees andis 16. jaanuari 2003. aasta määrusega menetlusse astumise loa. Schott Glas esitas menetlusse astuja seisukohad 19. veebruaril 2003.

15 Dokumentidega, mis saabusid Esimese Astme Kohtu kantseleisse vastavalt 8. ja 15. novembril 2002, esitasid Rootsi Kuningriik ja Soome Vabariik taotluse käesolevas kohtuasjas hageja nõuete toetuseks menetlusse astumiseks. Esimese Astme Kohtu neljanda koja esimees andis 16. jaanuari 2003. aasta määrusega menetlusse astumise loa. Rootsi Kuningriik esitas menetlusse astuja seisukohad 3. märtsil 2003. Soome Vabariik loobus menetlusse astuja seisukohtade esitamisest.

16 17. detsembril 2002 Esimese Astme Kohtusse saabunud hagiavaldusega esitas hageja nõude tühistada ametliku uurimismenetluse C 44/2001 järgselt 2. oktoobril 2002 vastu võetud komisjoni otsus K(2002) 2147 lõplik Saksamaa Liitvabariigi poolt hagejale antud riigiabi kohta (kohtuasi T-378/02). Selles otsuses leidis komisjon, et TAB-i laen ning pangagarantii muutmine kujutavad endast ühisturuga kokkusobimatut riigiabi (vt eespool punkt 2).

17 8. juuli 2004. aasta otsusega kohtuasjas T-198/01: Technische Glaswerke Ilmenau *vs.* komisjon (EKL 2004, lk II-2717) jättis Esimese Astme Kohus (viies laiendatud koda) rahuldamata hageja nõude kohtuasjas T-198/01.

18 Kuna Esimese Astme Kohtu kodade koosseisu muudeti alates 13. septembrist 2004, määrati ettekandja-kohtunik koja esimehe kohustustes viiendasse kotta, kellele käesoleva asi seega ka anti.

19 14. detsembril 2004 kutsus Esimese Astme Kohus hagejat esitama oma märkused seoses käesoleva kohtuvaidluse esemega, arvestades eelkõige seda, et kohtuasjades T-198/01 ja T-378/02 toimunud menetluses oli hageja saanud erinevaid dokumente riigiabi hindamise menetluste C 19/2000 ja C 44/2001 kohta.

20 Esimese Astme Kohtusse 20. jaanuaril 2005 saabunud vastuses kinnitas hageja, et oli saanud kohtuasjade T-198/01 ja T-378/02 menetluse raames juurdepääsu teatud dokumentidele, mis olid seotud eespool mainitud riigiabi menetlusega ning mis olid saadud Saksamaa Liitvabariigilt ja Schott Glasilt, sh viimase 23. jaanuaril 2001 esitatud märkused ametliku uurimismenetluse C 19/2000 kohta. Hageja täpsustuse kohaselt oli ta siiski veendunud, et ta ei olnud teadlik kõigist kostja käsutuses olevatest dokumentidest, mis olid seotud selle menetlusega. Tema huvi saada juurdepääs neile dokumentidele jäi samaks.

21 Esimese Astme Kohtu kantseleisse 13. aprillil 2005 saabunud kirjas ning Esimese Astme Kohtu üleskutsel täpsustas komisjon, et tema valduses on veel dokumente, millele juurdepääs hagejale keelati ning millest talle kohtuasjade T-198/01 ja T-378/02 menetluses ei teatatud.

22 Samal ajal andis neljanda laiendatud koja esimees 3. märtsil 2005 välja määruse menetluse peatamiseks kohtuasjas T-378/02 kuni Euroopa Kohtu lahendi tegemiseni kohtuasjas C-404/04 P, mille esemeks oli hageja poolt eespool punktis 17 viidatud kohtuotsuse Technische Glaswerke Ilmenau *vs.* komisjon peale esitatud apellatsioonkaebus.

23 Esimese Astme Kohtu kantseleisse 31. mail 2006 saabunud kirjas ning Esimese Astme Kohtu üleskutsel esitas komisjon istungil ammendava nimekirja dokumentidest, mis kuulusid hagejale antud abi hindamise menetlust puudutavasse toimikusse.

24 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 15. juuni 2006. aasta kohtuistungil. Komisjonil paluti ka esitada oma märkused nende tagajärgede kohta, mis Esimese Astme Kohtu 13. aprilli 2005. aasta otsusel kohtuasjas T-2/03: Verein für Konsumenteninformation *vs.* komisjon (EKL 2005, lk II-1121, edaspidi „VKI kohtuotsus") on seoses käesoleva kohtuasjaga.

Poolte nõuded

25 Hageja, keda toetavad Rootsi Kuningriik ja Soome Vabariik, palub Esimese Astme Kohtul:

— tühistada otsus, välja arvatud selles osas, milles keelduti juurdepääsu andmisest Schott Glasi puudutava riigiabi hindamise menetlusega otseselt seotud dokumentidele;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

26 Komisjon, keda toetab Schott Glas, palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi ilmselge põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

Määruse nr 1049/2001 kohaldamine

Poolte argumendid

27 Hageja väidab, et juurdepääsuõigus komisjoni valduses olevatele dokumentidele, mis on määratletud määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõikes 1, ei ole tavaline tuletatud õigus, vaid vastupidi - „demokraatia põhimõttest" lähtuvalt on tegemist põhiõigusega, millest kõrvalekaldumist tuleb tõlgendada kitsalt.

28 Tema sõnul tuleb määrusest nr 1049/2001 talle tulenevate õiguste määratlemist eristada nende õiguste määratlemisest, mis „pooltel" on riigiabi menetluses. Hageja arvates ei saa asjaolu, et kohtupraktika ei anna talle kui huvitatud isikule riigiabi menetluses õigust tutvuda originaaltoimikuga, mõjutada tema kui Euroopa Liidu kodaniku õigusi.

29 Rootsi Kuningriik väidab, määrus nr 1049/2001 on üldiselt kohaldatav akt, mille eesmärk on kaitsta avalikkuse õigust olla informeeritud liidu tegevusest. Määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõikes 1 nimetatud juurdepääsuõiguse selgest ja täpsest määratlusest tuleneb, et hageja on vaieldamatult selleks õigustatud ning ta võib seaduslikult nõuda, et tema taotlust hinnataks vastavalt nimetatud määruse nõuetele.

30 Komisjon kinnitab, et abi saaja juurdepääsuõigus toimikule ühelt poolt ning teiselt poolt määrusest nr 1049/2001 tulenev juurdepääsuõigus on kaks täiesti erinevat asja. Hageja kirjalikest märkustest nähtub, et viimane tugines sellele määrusele üksnes selleks, et mööda minna riigiabimenetluse korrast ning kompenseerida menetlusõiguste puudumist. Tegelikult ei näe nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli [88] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), ette mingit juurdepääsu dokumentidele ega toimikutele ning kohtupraktika kohaselt on abi saajate menetlusõigusi järgitud, kui neil palutakse haldusmenetluse käigus esitada oma märkused (24. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjades C-74/00 P ja C-75/00 P: Falck ja Acciaierie di Bolzano *vs.* komisjon, EKL 2002, lk I-7869, ja 6. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjades T-127/99, T-129/99 ja T-148/99: Diputación Foral de Álava jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1275), nagu see on olnud hageja puhul käesolevas kohtuasjas.

31 Schott Glas väidab, et hageja tahab kasutada määrust nr 1049/2001 instrumendina, millega saada enda ettevõttesse teavet siseinfo kohta ning vältida ühenduse väljakujunenud kohtupraktika kohaldamist seoses poolte õigustega saada juurdepääs toimikule komisjoni haldusmenetluses. See samm on selgelt vastuolus määruse nr 1049/2001 poliitilise eesmärgiga, milleks on anda ühenduse kodanikele võimalikult täielik ülevaade ühenduse organite otsustamisprotsessist. Schott Glas lisab, et määrust nr 1049/2001 ei olnud ettevõtte Jenaer Glaswerk erastamisega seotud ametliku uurimismenetluse C 58/91 (NN 144/91) ajal olemas ning seega ei saanud ta oodata, et tema konkurent võiks hiljem soovida juurdepääsu selle menetlusega seotud dokumentidele.

32 Ta märgib, et nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) sätted, mis puudutavad toimikule juurdepääsu, osutavad sellele, et see määrus kujutab endast erinormi võrreldes määrusega nr 1049/2001. Muul juhul võiksid menetluspooled ja kolmandad isikud pelgalt määrusele nr 1049/2001 tuginedes vältida piiranguid

toimikule juurdepääsuõigusele, mis on kehtestatud määruse nr 1/2003 artiklis 27. Nii oleks see ka riigiabimenetluse puhul, kus kolmandate isikute osalemisele seatud piirangud tulenevad nii määrusest nr 659/1999 kui kohtupraktikast.

33 Pealegi tuleneb määrusest nr 1049/2001, et „juurdepääs toimikule" ja „juurdepääs dokumentidele" ei ole võrdsed mõisted ning dokumentidele juurdepääsuõigus eeldab niisugust soovitud dokumenti kirjeldavat taotlust, mida oleks võimalik identifitseerida. See määrus ei loo kodanikele õigusi, mis võimaldaks neil kontrollida asjaomase organi toimikuid seal sisalduvate võimalike huvipakkuvate dokumentide leidmiseks, ja see järeldus on seda ilmsem, kui dokumentidele juurdepääsu taotlused ei ole põhjendatud. Käesoleval juhul on hageja üksnes põgusalt taotlenud juurdepääsu „kõigile dokumentidele", mis puudutavad viidatud väidetavat riigiabi, mis ei üllata, kuna hageja ise tunnistab, et ta otsib talle seni tundmata dokumente.

34 Schott Glas väidab, et hageja tugineb vääralt määrusele nr 1049/2001 ning tema taotlust juurdepääsuks - mis tahes eesmärk sel on — tuleb hinnata lähtuvalt mitte selle määruse sätetest, vaid nendest, mis reguleerivad juurdepääsu andmist toimikutele riigiabimenetluses.

Esimese Astme Kohtu hinnang

35 On selge, et hageja esitas taotluse dokumentidele juurdepääsuks määruse nr 1049/2001 alusel ning oma otsusega jättis komisjon dokumentidele juurdepääsu taotluse rahuldamata, viidates sõnaselgelt nimetatud määruse artikli 4 lõikele 2, mis näeb ette erandid juurdepääsuõigusele, tulenevalt ühelt poolt kontrollimiste ja uurimise, ning teiselt poolt juriidilise isiku ärihuvide kaitse eesmärgist.

36 Istungil uuriti komisjonilt, mida ta pidas silmas argumendiga, et „hageja taotlus ei tundu [...] olevat määrusega nr 1049/2001 kehtestatud kaitse kohaldamisalas", millele hageja oli tuginenud üksnes selleks, et vältida riigiabiga seotud menetlusreegleid, ning komisjon vastas selgelt, et see norm oli käesoleval juhul täies ulatuses kohaldatav, kuid määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 nimetatud erand võimaldas tal keelduda juurdepääsu andmisest käimasoleva riigiabimenetlusega seotud dokumentidele, nagu need, mida soovis hageja.

37 Käesolevas menetluses tuleb seega vastata küsimusele, kas komisjon on nõuetekohaselt kohaldanud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud erandit juurdepääsuõigusele.

38 Menetlusse astuja seisukohtades väitis Schott Glas sisuliselt seda, et määrust nr 1049/2001 kohaldatakse ainult ühenduse seadusandlikus tegevuses antud dokumentidele, et juurdepääsutaotlust oleks pidanud hindama lähtuvalt mitte selle määruse sätetest, vaid nendest, mis reguleerivad juurdepääsu andmist toimikutele riigiabimenetluses, ja lõpuks, et nimetatud määrust ei saa kohaldada dokumentidele, mis on jõudnud institutsiooni valdusesse enne selle määruse jõustumist, st 3. detsembrit 2001. Selle argumentatsiooniga soovitakse näidata kas seda, et määrus nr 1049/2001 ei olnud käesoleval juhul kohaldatav, või seda, et tegemist on õigusvastase alusega otsusele.

39 Järelikult, oletades, et Esimese Astme Kohus võtab selle argumendi vastu, võimaldab see sedastada, et otsus on õigusvastane. Tuleb meenutada, et Schott Glasil lubati astuda käesolevasse menetlusse komisjoni nõuete toetuseks, kes palub tühistamishagi jätta rahuldamata.

40 Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 neljandale lõigule, mida kohaldatakse kõnealuse põhikirja artiklist 53 tulenevalt Esimese Astme Kohtu suhtes, peab menetlusse astumise avaldus piirduma ühe poole nõuete toetamisega. Liiatigi, tulenevalt Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõikest 3 peab menetlusse astuja nõustuma kohtuasja staadiumiga menetlusse astumise ajal. Kuigi kõnealuste sätete kohaselt ei ole menetlusse astujal keelatud esitada selle menetluspoole, kelle toetuseks ta on menetlusse astunud, argumentidest erinevaid argumente, siis vähemalt kehtib tingimus, et need ei tohi muuta kohtuvaidluse piire ning et menetlusse astumine toimub ikkagi selle menetluspoole nõuete toetuseks (vt eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 52 ja osundatud kohtupraktika).

41 Kuna käesolevas asjas ühelt poolt võimaldaksid Schott Glasi argumendid - eeldusel, et need on põhjendatud - tunnistada otsuse õigusvastaseks ja teiselt poolt on komisjoni nõuete eesmärk tühistamishagi rahuldamata jätmine ning neid ei toeta otsuse õigusvastaseks tunnistamist taotlevad alused, on selge, et nimetatud argumentide käsitlemise tulemusel muutuksid kohtuvaidluse piirid, nagu need on määratletud hagiavalduses ja kostja vastuses. See argumentatsioon tuleb seega vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata (vt selle kohta eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punktid 53 ja 54).

Kohtuasja ese

Poolte argumendid

42 Hageja väidab, et ta palus juurdepääsu dokumentidele seoses „kõikide" teda puudutavate riigiabimenetlustega, st menetlustega C 19/2000 ja C 44/2001, ning nendega, mis puudutavad Schott Glasi, sh viimase erastamisega seotud menetlus.

43 Otsus sisaldas seega keeldumist võimaldada juurdepääs neljale erinevale rühmale dokumentidele seoses:

— lõpetatud riigiabimenetlusega C 19/2000;

— käimasoleva riigiabimenetlusega C 44/2001;

— Jenaer Schott Glasi erastamise raames lõpetatud menetluse või menetlustega;

— käimasoleva riigiabimenetlusega, mis on seotud Schott Glasi uute investeeringutega Tüüringi liidumaal.

44 Hageja märgib, et kui otsust tuleb tõlgendada nii, et see puudutab üksnes neid dokumente, mis on seotud käimasoleva menetlusega C 44/2001 ning neid, mis on seotud käimasoleva riigiabimenetlusega Schott Glasi osas, tuleb kohaldada määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõiget 3. Nii võrdub see, et komisjon jättis vastamata teistele soovitud dokumentidele juurdepääsu taotlusele, keelduva otsusega, mida saab vaidlustada. Hageja täpsustab samuti, et käesoleva hagiga taotletakse seda, et tühistataks vaid nendele dokumentidele juurdepääsu võimaldamisest keeldumine, mis puudutavad kolme esimest dokumendirühma eelmises punktis mainitud loetelus.

45 Ta vaidleb vastu komisjoni argumentatsioonile, mille kohaselt taotlus juurdepääsuks ettevõttele „Schott Glas Jena" antud riigiabiga seotud dokumentidele oli esitatud liiga ebamääraselt ning see ei saanud seega hõlmata Jenaer Glaswerke erastamise raames aastal 1992 antud riigiabiga seotud dokumente. Hageja arvates oleks komisjonile pidanud olema selge, et juurdepääsutaotlus laienes ka nendele dokumentidele ja seda isegi kui kõnealune riigiabimenetlus ei olnud läbi viidud nime all „Schott Glas Jena". Seda tõendab ka asjaolu, et komisjonil ei olnud vähemalt kostja vastuses mingit raskust kõnealust menetlust identifitseerida.

46 Komisjon kinnitab, et tema valduses ei ole mingeid dokumente, mis oleksid seotud riigiabiga, mida anti äriühingule „Schott Glas, Jena" — nimetus, mida sõnaselgelt kasutati juurdepääsutaotluses -, kuid tal on Schott Lithotec AG-le antud abi uurimismenetlusega seotud toimik. Komisjoni sõnul ta oletas, et hageja oli andnud viimasele ettevõttele nime „Schott Glas" ning seetõttu oli ta juurdepääsutaotlusest keeldunud, arvestades käimasolevat Schott Lithotec AG-d puudutavat riigiabimenetlust. Need kaalutlused ei ole pealegi asjakohased seoses kohtuvaidluse esemega, mis esitati hagiavalduses.

47 Kostja väidab samuti, et tal ei ole toimikut „Jenaer Schott Glasi erastamise raames" lõpetatud riigiabimenetluse kohta - hagiavalduses kasutatud sõnastuses -, selgitades, et ettevõte Schott Glas on olnud erasektoris juba 50 aastat ning seda pole seega erastatud. Ta toob esile selle, et Schott Glas osales ettevõtte Jenaer Glaswerk erastamisel, omandades ühe Saksa marga eest osa selle aktsiakapitalist, ning 1992. aasta jaanuaris alustatud uurimismenetluse C 58/91 (NN 144/91) lõppedes leiti, et see tehing ei hõlmanud riigiabi.

48 Asjaolu, et hageja soovis saada juurdepääsu ka eelpoolmainitud menetluse dokumentidele, isegi ei mainitud juurdepääsutaotluses ning see ilmnes esmakordselt alles hagiavalduses. Neil asjaoludel tegi komisjon õigustatult järelduse, et hageja

taotluse eesmärk oli saada juurdepääs Schott Lithotec AG-le antud riigiabiga seotud uurimismenetluse toimikule.

Esimese Astme Kohtu hinnang

49 Otsusest ja kostja kirjalikest dokumentidest nende koostoimes nähtub, et kostja keeldus esiteks andmast juurdepääsu dokumentidele hagejale antud riigiabi kohta ning nimetatud dokumendid olid seotud menetlustega C 19/2000 ja C 44/2001. Komisjon märgib õigupoolest, et tal oli võimatu käsitleda nende kahe menetluse dokumente eraldi, kuna need menetlused puudutasid samu ümberkorraldusmeetmeid ning tuginesid samadele dokumentidele.

50 Teiseks leidis komisjon, et taotlus juurdepääsuks „kõikidele komisjoni toimikus sisalduvatele dokumentidele, mis puudutavad ettevõttele Schott Glas, Jena antud riigiabi" katab „mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi eelteatist, mis käsitleb Schott Glasi olulisi uusi investeeringuid Saksamaa idaosas". Ta jättis selle taotluse rahuldamata, tuginedes juursepääsuõigust puudutavatele eranditele, mis on kehtestatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2, seoses nii kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kui ka juriidilise isiku ärihuvide kaitsega.

51 Oma hagiavalduses märgib hageja, et Schott Glasi puudutaval juurdepääsutaotlusel oli kaks tähendust, kuna see hõlmas dokumente seoses:

a) Jenaer Schott Glasi erastamise raames lõpetatud riigiabimenetluse või -menetlustega;

b) käimasoleva riigiabimenetlusega, mis on seotud Schott Glasi uute investeeringutega Tüüringi liidumaal.

52 Ta kinnitas samuti, et käesoleva hagiga ei soovita tühistada keeldumist juurdepääsu andmisest eelmise punkti alapunktis b mainitud dokumentidele ning kui otsust tuleks tõlgendada nii, et see puudutab üksnes neid viimaseid dokumente, mitte aga alapunktis a mainituid, tuleb kohaldada määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõiget 3. Nii võrdub see, et komisjon jättis vastamata alapunktis a mainitud dokumentidele juurdepääsu taotlusele, keelduva vaikimisi otsusega, mida saab Esimese Astme Kohtus vaidlustada.

53 On selge, et komisjon on võtnud vastu selgesõnalise otsuse, keeldudes rahuldamast kordustaotlust juurdepääsuks Schott Glasi puudutavatele dokumentidele, vähemalt nii, nagu komisjon tema sõnastust arvestades oli sellest aru saanud, s.t nagu juurdepääsutaotlust eespool punkti 51 alapunktis b mainitud dokumentidele.

54 Mis puudutab vaikimisi keeldumist võimaldada juurdepääs eespool punkti 51 alapunktis a mainitud dokumentidele, siis tuleb määratleda, kas komisjon oleks mõistlikult pidanud aru saama Schott Glasiga seotud dokumentidele juurdepääsu kordustaotluse kahesest tähendusest, nagu on meelde tuletatud eespool punktis 51. Ametiasutuste vaikimist võib käsitleda tagasilükkava otsusena üksnes siis, kui ametiasutusel oli võimalik tegelikult vastata ning järelikult saada aru, mida temalt sooviti.

55 Käesoleval juhul tuleb sedastada, et nii esialgne taotlus kui kordustaotlus on koostatud üldiste mõistetega ega sisalda viidet ettevõttele Jenaer Glaswerke, selle erastamisele ega konkreetsele ajavahemikule.

56 Alles hagiavalduses mainib hageja esmakordselt juurdepääsutaotlust dokumentidele, mis on seotud „Schott Glasi erastamist" või „Jenaer Schott Glasi" puudutava riigiabimenetlusega. Kuigi ta märgib, et see oleks pidanud olema komisjonile „ilmselge", et juurdepääsutaotlus hõlmas ka Jenaer Glaswerke erastamise raames 1992. aastal antud riigiabiga seotud dokumente, on hageja - vastusena Esimese Astme Kohtu järelepärimisele seoses käesoleva kohtuvaidluse esemega — tunnistanud, et tema taotlus ei olnud piisavalt täpne, nõustudes Rootsi Kuningriigi argumentidega selle kohta, et komisjon rikkus määruse nr 1049/2001 artikli 6 lõikest 2 tulenevat abistamiskohust.

57 Kostja vastusest nähtub lisaks, et komisjon pidi taotlust ise tõlgendama, et tal oleks võimalik anda tähendus, mis vastaks tõhusalt, kuid siiski ainult osaliselt hageja ootustele. Kostja märgib lisaks, et hageja „ei ole täpsustanud, mida ta mõtles lausega „kõikidele dokumentidele komisjoni toimikutes seoses riigiabiga ettevõttele Schott Glas, Jena"" ning „oletades", et hageja oli ekslikult kasutanud nime „Schott Glas", samas kui selle ettevõtja tähis, kes sai otsuse vastuvõtmise ajal käimas olnud ametliku uurimismenetluse esemeks olnud abi, oli „Schott Lithotec AG".

58 Kokkuvõtteks tuleb öelda, et hageja juurdepääsutaotluse sõnastus ei olnud selline, mis võimaldanuks komisjonil aru saada selle kahesest tähendusest ning järelikult ei saa sedastada, et komisjon keeldus vaikimisi eespool punkti 51 alapunktis a mainitud dokumentidele juurdepääsust.

59 Kõigist eeltoodud kaalutlustest järeldub, et otsuses keeldus komisjon andmast juurdepääsu dokumentidele, mis olid ühelt poolt seotud hagejale antud riigiabi uurimismenetlusega ning teiselt poolt käimasoleva riigiabi uurimismenetlusega, mis on seotud „Schott Glasi uute investeeringutega Tüüringi liidumaal", tuletades seejuures meelde, et see teine otsuse osa ei ole hageja esitatud tühistamishagi esemeks.

60 Neis tingimustes on hagi vastuvõetamatu niivõrd, kuivõrd see taotleb „Jenaer Schott Glasi erastamise raames lõpetatud riigiabimenetlusega" seotud dokumentidele juurdepääsu võimaldamise väidetava vaikimisi keeldumise tühistamist.

Määruse nr 1049/2001 artikli 4 rikkumine, mis puudutab kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärgi kaitsest tulenevat erandit juurdepääsuõigusele

61 Nimetatud tühistamisnõude toetuseks esitab hageja Rootsi Kuningriigi toetusel mitmeid etteheiteid. Esiteks on komisjon keeldunud juurdepääsust soovitud dokumentidele, ilma nende dokumentide konkreetse hindamiseta. Teiseks tugines kostja ekslikult kohtulahenditele, mis puudutavad liikmesriigi vastu suunatud kohustuste rikkumise menetlustega seotud dokumentidele juurdepääsu, mida ei saa võrrelda riigiabi uurimismenetlusega. Kolmandaks on komisjon eiranud osalise juurdepääsu õigust. Neljandaks oleks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud huvide tasakaalustamine pidanud viima nõutud dokumentide avalikustamiseni.

62 Esimese Astme Kohus leiab, et esmalt on vaja analüüsida etteheidet, mis tuleneb juurdepääsutaotluses viidatud dokumentide konkreetse ja individuaalse hindamise puudumisest.

Poolte argumendid

63 Hageja väidab, et otsuse põhjendavast osast nähtub, et komisjoni väitel ei saa käimasolevat riigiabimenetlust käsitlevatele dokumentidele nende olemuse tõttu mitte kunagi juurdepääsu anda. Hageja kinnitab, et kostja on järelikult keeldunud juurdepääsust dokumentidele, mida taotleti sõltumatult kõnealusest riigiabimenetlusest ning asjassepuutuvatest dokumentidest.

64 Nii määruse nr 1049/2001 artikli 4 sõnastusest kui ka kohtupraktikast tuleneb, et komisjon peab just vastupidi igal individuaalsel juhul konkreetselt hindama, kas kõnealusele dokumendile juurdepääs oleks ka tegelikkuses uurimismenetlust ohustav. Hageja tuletab meelde, et „asjaolu, et mingi dokument on seotud kontrollimise või uurimisega, ei ole iseenesest piisav õigustamaks viidatud erandi kohaldamist" (Esimese Astme Kohtu 13. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-20/99: Denkavit Nederland *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-3011, punkt 45).

65 Komisjon ei ole näidanud, et dokumentidele juurdepääs oleks takistanud hagejat puudutavat riigiabimenetlust, mis juurdepääsutaotluse esitamise ajaks oli juba lõpetatud. Peale selle oleks sellist tõendit hageja sõnul võimatu leida. Viimane tuletab meelde, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 7 näeb sõnaselgelt ette, et lõikes 2 sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud. Mis puudutab kontrollimisi ja uurimist, siis tuleneb nende olemusest endast, et igasugune õigustus juurdepääsust keeldumisele ei saa asjaomase uurimise lõppedes olla enam asjakohane.

66 Hageja toob esile, et komisjon keeldus osalisest juurdepääsust, põhjendades seda üldiselt, et „neid dokumente ei saa jagada konfidentsiaalseteks ja mittekonfidentsiaalseteks osadeks", lähtudes põhimõttest, et kõiki riigiabimenetlusega seotud dokumente vahetatakse üksnes komisjoni ja liikmesriigi vahel ning et kellelgi teisel ei või olla neile juurdepääsu isegi mitte menetluse lõppedes.

67 Rootsi Kuningriik väidab, et otsusest ning kostja poolt käesolevas menetluses võetud seisukohast tuleneb, et komisjon ei võtnud ette selle teabe konkreetset hindamist, mis sisaldus juurdepääsutaotluses nimetatud dokumentides. Euroopa Kohus ja Esimese Astme Kohus on mitmel korral eelnevate õigusnormide põhjal sedastanud, et igasugune avalikustatava dokumendi hindamine peaks hõlmama teavet, mida taotletud dokumendid sisaldavad, ning see põhimõte kuulub kohaldamisel ka määruse nr 1049/2001 suhtes. Niisuguse hindamise puudumisel oleks võimatu määratleda, kas leidub kaitsmist vajavaid huve, mis õigustaksid dokumendi salastatuks jätmist, või tasakaalustada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 mainitud huvisid. Ka osalise juurdepääsu võimaluse kaalumisel on *in concreto* hindamine möödapääsmatu. Selline järeldus kehtib mis tahes erandi kohaldamise puhul.

68 Komisjon väidab, et mõtet, mida väljendati Esimese Astme Kohtu 11. detsembri 2001. aasta otsuses kohtuasjas T-191/99: Petrie jt *vs.* komisjon (EKL 2001, lk II-3677), millele tugineb vaidlusalune otsus, kohaldatakse ilma piiranguteta riigiabi uurimismenetlustele, mis ilma igasuguse kahtluseta on „uurimine" määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 tähenduses.

69 Ta märgib, et nagu liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses, peab riigiabi uurimismenetluses olema komisjoni ja liikmesriigi vahel siiras ja lojaalne koostöö, mis välistab kolmandate isikute juurdepääsu asjaomaste menetluste dokumentidele enne nende menetluste lõppemist. Kuni riigiabi uurimismenetlus ei ole lõpetatud, ei saa komisjoni sõnul anda avalikkusele juurdepääsu nendele dokumentidele, kuna sellist juurdepääsu õigust ei ole ka asjaomastel menetlusosalistel, kellel ei ole seejuures isegi võimalust tugineda kaitseõigustele.

70 Komisjon kinnitab, et hageja esitatud juurdepääsutaotlus hõlmab käimasoleva riigiabi uurimismenetlusega seotud dokumente. Komisjon on võtnud vastu kaks otsust, mis puudutavad üldise ümberkorralduskava kaht osa, mida hageja on sellistena ka oma kirjalikes märkustes esitlenud. Kostja märgib, et käimasolev riigiabimenetlus C 44/2001 puudutab samu ümberkorraldusmeetmeid ning põhineb samadel dokumentidel kui riigiabimenetlus C 19/2000, ning järeldab kokkuvõttes, et seetõttu oli vajalik käsitleda kahe kõnealuse menetluse toimikutele juurdepääsutaotlusi koos.

71 Komisjon väidab, et käesolev kohtuvaidlus erineb sellest, mis oli aluseks eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsusele, mis käsitles kartelliasjas juba lõpetatud menetluse dokumentidele juurdepääsu andmisest keeldumist. Mis puudutab juurdepääsu käimasoleva riigiabimenetlusega seotud dokumentidele, siis käesolevas asjas võimaldavad eespool punktis 68 viidatud kohtuotsusest Petrie jt *vs.* komisjon tuletatud põhimõtted anda komisjoni arvates üldise vastuse ning seega ei ole vaja nimetatud taotluses märgitud dokumente konkreetsemalt hinnata.

72 Schott Glas märgib, et ajal, mil hageja esitas taotluse juurdepääsuks kahe teda puudutava riigiabimenetlusega seotud dokumentidele, oli menetlus C 44/2001 veel käimas. Tihedat sisulist seost kahe abimenetluse C 19/2000 ja C 44/2001 vahel on

korduvalt rõhutanud ka hageja ise. Schott Glas järeldab sellest, et hageja taotles dokumentidele juurdepääsu, samas kui kestis veel uurimine menetluses, milles komisjon polnud veel otsus vastu võtnud.

73 Ta leiab, et komisjon pidi käesoleval juhul tõlgendama määruses nr 1049/2001 sätestatud erandeid kooskõlas väljakujunenud põhimõtetega kolmandate isikute osalemisõiguse kohta riigiabimenetlustes ning ta on seega õigustatult järeldanud, et hageja taotletud dokumentide avalikustamine oleks tõsiselt kahjustanud uurimise eesmärke (määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmas taane) ning komisjoni otsustamisprotsessi asjas C 44/2001 (määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 3).

Esimese Astme Kohtu hinnang

74 Määruse nr 1049/2001 artiklitest 2, 4 ja 6-8 tulenevalt on iga institutsioon, kellele on esitatud dokumentidele juurdepääsu taotlus selle määruse alusel, kohustatud seda taotlust menetlema ja sellele vastama ning eelkõige määrama kindlaks, kas asjassepuutuvatele dokumentidele on kohaldatav mõni kõnealuse määruse artiklis 4 loetletud eranditest (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punktid 67-68).

75 Käesoleval juhul keeldus komisjon avalikustamast neid dokumente, mis olid seotud hagejale antud riigiabi uurimismenetlusega, ning seda tehes tugines ta juurdepääsuõigust puudutavale erandile määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes, mis tuleneb kontrollimiste, uurimise ja audiitorkontrolli eesmärkide kaitsest.

76 Nagu rõhutab komisjon ning ei hageja ega Rootsi Kuningriik ei vaidle talle vastu, tuleb märkida, et juurdepääsutaotluses nimetatud dokumendid käsitlesid tõepoolest „uurimist" määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande tähenduses.

77 Siiski ei piisa erandi kohaldamise õigustamiseks pelgalt asjaolust, et dokument käsitleb erandiga kaitstud huve (vt selle kohta eespool punktis 64 viidatud kohtuotsus Denkavit Nederland *vs.* komisjon, punkt 45). Põhimõtteliselt saab erandi kohaldamist õigustada ainult juhtudel, kui institutsioon on eelnevalt kontrollinud esiteks seda, kas dokumendile juurdepääs ohustaks kaitstud huvi konkreetselt ja reaalselt ning teiseks seda, kas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 2 ja 3 käsitletud olukorras teenib avaldamine ülekaalukaid üldisi huve. Lisaks peab kaitstud huvi kahjustamise oht olema mõistlikult eeldatav ning mitte ainult oletuslik (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 7. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-211/00: Kuijer *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk II-485, punkt 56). Järelikult tuleb hindamine, mis on institutsioonile erandi kohaldamisel kohustuslik, konkreetselt läbi viia ja see peab nähtuma otsuse põhjendustest (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 19. juuli 1999. aasta otsust kohtuasjas T-14/98: Hautala *vs.* nõukogu, EKL 1999, lk II-2489, punkt 67; 6. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas T-188/98: Kuijer *vs.* nõukogu, EKL 2000, lk II-1959, punkt 38, ning eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punktid 69 ja 74).

78 Lisaks tuleneb määrusest nr 1049/2001, et kõik artikli 4 lõigetes 1-3 sätestatud erandeid kohaldatakse „igale dokumendile". See konkreetne hindamine tuleb läbi

viia iga juurdepääsutaotluses nimetatud dokumendi suhtes (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 70).

79 Tuleb veel kord rõhutada, et vaid konkreetse ja individuaalse hindamise – vastandina abstraktsele ja üldisele hindamisele – tulemusena on institutsioonil võimalik hinnata taotlejale osalise juurdepääsuõiguse andmise võimalust vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 6 (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punktid 73 ja 75), ning mis puudutab juurdepääsuõigust puudutavate erandite *ratione temporis* kohaldamist, siis näeb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 7 ette, et lõigetes 1-3 sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes selle ajavahemiku jooksul, mil kohaldatav kaitse on „dokumendi sisu" alusel õigustatud.

80 Käesoleval juhul ei selgu otsuse põhjendavast osast, et komisjon oleks juurdepääsutaotluses märgitud dokumentide sisu konkreetselt ja individuaalselt hinnanud. Komisjon ei ole ka kostja vastuses, 13. aprilli 2005. aasta märkustes ega istungil väitnud, et ta oleks niisuguse uurimise läbi viinud. Otsuse sõnastusest ilmneb, et kostja ei tuginenud selles otsuses mitte kõnealustes dokumentides sisaldunud teabele, vaid üldisele hinnangule dokumentide kategooriate kaupa, eristades ühelt poolt asjaomase liikmesriigiga peetud kirjavahetust ning teiselt poolt ametliku uurimismenetluse raames poolte esitatud märkuseid.

81 Otsusest ei selgu ka, et komisjon oleks konkreetselt kontrollinud, et iga taotluses märgitud dokument tõepoolest kuulus ühte kahest määratletud kategooriast.

82 Menetlust korraldavast meetmest, mille eesmärk on kutsuda komisjoni avalikustama Esimese Astme Kohtule ammendav loetelu nendest dokumentidest, mis sisalduvad hagejale antud riigiabi uurimismenetlusega seotud toimikus, võib tuletada isegi vastupidise järelduse.

83 Selle nimekirja hindamine näitab õigupoolest, et mitmed otsuse vastuvõtmise ajal komisjoni valduses olnud dokumendid ei seondu ei asjaomase liikmesriigi kirjavahetusega ega huvitatud poolte märkustega, nimelt:

— komisjoni 28. detsembri 2000. aasta kiri, milles ta palub Schott Glasi vastata reale küsimustele ametliku uurimismenetluse C 19/2000 raames (dokument 39);

— „konkurentsi" peadirektoraadi märgukirjad, milles soovitakse erinevaid komisjoni teenuseid teabe või arvamuse kujul tema koostatud otsuseprojektide kohta (dokumendid 3, 18, 45 ja 54) ning vastuseid nendele teenustele (dokumendid 4, 19, 20, 46-49);

— „konkurentsi" peadirektoraadi märgukirjad, mis on suunatud komisjoni vastutavale liikmele (dokumendid 12, 17, 44 ja 79);

— „konkurentsi" peadirektoraadi sisesed teated toimiku hetkeseisu kohta (dokumendid 8, 13, 33 ja e36).

84 Komisjon, keda istungil küsitleti seoses hageja esitatud juurdepääsutaotluses mainitud dokumentide konkreetse ja individuaalse hindamise kohustuse täitmata jätmisega, rõhutas oma vastuses käesoleva kohtuvaidluse ja eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsuse aluseks oleva kohtuasja faktiliste olukordade erinevust. Kostja sõnul ei ole sellisel juhul nagu käesolevas asjas, kui juurdepääsutaotlus puudutab dokumente, mis on seotud käimasoleva riigiabi uurimismenetlusega, konkreetne ja individuaalne uurimine vajalik ning juurdepääsuõigusele uurimise kaitsest tulenevat erandit kohaldades tuleb anda üldine nende dokumentide konfidentsiaalsusele viitav vastus.

85 Tuleb märkida, et institutsiooni kohustus viia läbi juurdepääsutaotluses nimetatud dokumentide sisu konkreetne ja individuaalne hindamine on põhimõtteline lahendus (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 75), mida kohaldatakse kõigile määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1-3 ja nimetatud eranditele, olenemata nende soovitud dokumentidega seonduvast valdkonnast, ning seda ka juhul kui tegemist on eelkõige kartellide valdkonnaga nagu eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsuse aluseks olevas kohtuasjas, või riigiabi hindamise valdkonnaga.

86 Siiski ei pruugi niisugune hindamine olla vajalik, kui üksikjuhtumi eriliste tingimuste tõttu on ilmselge, et juurdepääsust tuleb keelduda või vastupidi, seda lubada. See võib ette tulla eelkõige juhul, kui teatud dokumendid on esiteks, kas tervikuna ilmselgelt hõlmatud juurdepääsuõigust käsitleva erandiga või vastupidi – tervikuna ilmselgelt juurdepääsetavad või kui komisjon on nende suhtes varasemalt läbi viinud konkreetse ja individuaalse hindamise sarnastel asjaoludel (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 75).

87 Seega tuleb hinnata, kas hageja taotlus hõlmas selliseid dokumente, mille jaoks käesoleva kohtuasja tingimuste tõttu polnud vaja läbi viia niisugust konkreetset ja individuaalset hindamist.

88 Oma otsuses õigustas komisjon kontrollimiste ja uurimise eesmärgi kaitsest tuleneva erandi kohaldamist väitega, et riigiabi ja ühisturu kokkusobivust käsitleva käimasoleva uurimise käigus on komisjoni, liikmesriigi ja asjaomaste ettevõtete vaheline vastastikune koostöö ja usaldus asendamatu selleks, et erinevatel „pooltel" oleks võimalik end vabalt väljendada ning et nende uurimistega seotud dokumentide avalikustamine „võiks seda dialoogi kahjustades seada ohtu selle kaebuse menetlemise".

89 Esimese Astme Kohus leiab, et niivõrd üldine hinnang, mis laieneb kogu haldustoimikule hagejale antud riigiabi uurimismenetluse kohta, ei näita eriliste asjaolude esinemist, mis võimaldaks järeldada, et seal sisalduvate dokumentide konkreetset ja individuaalset uurimist ei olnud vaja läbi viia. Täpsemalt ei sedastata seal, et juurdepääsuõigust puudutav erand hõlmab ilmselgelt neid dokumente tervikuna.

90 Nagu eespool punktis 81 on sedastatud, ei nähtu otsusest, et komisjon oleks konkreetselt kontrollinud, et iga taotluses märgitud dokument tõepoolest kuulus ühte kahest määratletud kategooriast. Eespool punktis 82 mainitud menetlust korraldavast meetmest järeldub vastupidi, et mitmed komisjoni valduses olevad dokumendid ei kuulu ühte neist kahest kategooriast ning järelikult ei ole nende dokumentide kahte kategooriasse jagamine täpne. See järeldus liigituse ebatäpsuse kohta takistab igal juhul sedastamast, et otsuses viidatud erand katab ilmselgelt kõik taotluses mainitud dokumendid (vt selle kohta eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 83).

91 Samuti tuleb täiendavalt märkida, et komisjoni esitatud põhjendused nii otsuses kui ka kostja vastuses on ebaselged ja üldised. Individuaalse, st dokument dokumendi haaval hindamise puudumise tõttu ei nähtu põhjendustest piisavalt selgelt ja üksikasjalikult, et komisjoni argument - isegi juhul, kui see on põhimõtteliselt

põhjendatud - hõlmaks kõiki hagejale antud abi uurimismenetlusega seotud toimiku dokumente. Komisjoni poolt väljendatud kartused on sisuliselt lihtsalt kinnitused ja on seetõttu liialt oletuslikud (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 84).

92 Selles osas võib näida paradoksaalne, kui viidatakse komisjoni, liikmesriigi ja „asjaomaste ettevõtete" vahelise siira ja vahetu dialoogi vajadusele lojaalse koostöö ja vastastikuse usalduse õhustikus selleks, et nimelt ühele asjaomasele „poolele" keelduda andmast juurdepääsu mis tahes teabele, mis nende kõneluste eset ennast otseselt käsitleb.

93 Lisaks, mis puudutab viidatud erandi *ratione temporis* kohaldamist, siis osutab komisjon „käimasolevat uurimist" puudutavatele dokumentidele, mille puhul on tegemist üldise sõnastusega, mis ei võimalda piisava kindlusega järeldada, et kõik juurdepääsutaotluses mainitud dokumendid oleksid otsuse vastuvõtmise päeval ikka veel olnud erandiga kaetud, tuletades meelde, et riigiabimenetlus C 19/2000 oli 28. mail 2002 lõpetatud.

94 Tuleb veel märkida, et dokumentide hindamise kohustusest kõrvale kaldumine on lubatud ainult erandjuhtudel ja üksnes siis, kui dokumentide konkreetse ja individuaalse hindamisega kaasneva administratiivtöö maht kujuneb eriti suureks, ületades selle, mida võib mõistlikult nõuda (eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 112).

95 Käesoleval juhul on selge, et komisjon ei ole ei otsuses, kirjalikes märkustes ega istungil viidanud ülemäärasele töökoormusele seoses hageja esitatud juurdepääsutaotluse hindamisega.

96 Neil asjaoludel tuleb tunnistada vastuvõetamatuks Schott Glasi argumentatsioon, mille kohaselt ei saa tõsiselt oodata, et komisjon teeks „eriti suure halduslikku pingutuse", mida terve riigiabi puudutava toimiku hindamine nõuab selleks, et konfidentsiaalset ja mittekonfidentsiaalset informatsiooni eristada, kuivõrd taotlejal puudus kaitset vääriv õigus kõnealuste dokumentidega tutvumiseks.

97 Õigupoolest tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 neljanda lõiguga ja Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõikega 4 antakse menetlusse astujale õigus esitada sõltumatult nii argumente kui ka väiteid, kuid seda osas, kus need toetavad kohtuasja ühe poole nõudeid ega ole hageja ja kostja vahelise vaidluse aluseks olevate kaalutluste kontekstiga niivõrd mitteseotud, et muudaksid kohtuvaidluse eset (vt Esimese Astme Kohtu 15. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-171/02: Regione autonoma della Sardegna *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2123, punkt 152).

98 Nagu ka eespool on selgitatud ei näita käesolevas asjas hagiavalduse ja kostja vastuse, ega ka kohtuvaidluse eset puudutavate Esimese Astme Kohtu küsimustele vastuseks esitatud hageja ja komisjoni märkuste sisu midagi problemaatilist seoses juurdepääsutaotluse käsitlemisel nõutava töökohustusega. Neil asjaoludel ei saa Schott Glasi argumentatsiooni, mis puudutab juurdepääsutaotluse käsitlemisel nõutavat „eriti suurt halduslikku pingutust", käesoleva kohtuvaidluse esemega seonduvana käsitleda.

99 Lõpuks tuleb märkida, et menetlusse astuja seisukohtades osutas Schott Glas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 3 sätestatud erandile. Schott Glas väidab, et komisjon on õigesti järeldanud, et hageja soovitud dokumentide avalikustamine kahjustaks tõsiselt institutsiooni otsustamisprotsessi menetluses C 44/2001. Sellele vaatamata, kuna komisjon oma otsuses sellele erandile ei tuginenud, ei ole Esimese Astme Kohtu ülesanne määratleda, kas see taotluses viidatud dokumentidele ka tegelikult kohaldatav on (vt selle kohta eespool punktis 24 viidatud VKI kohtuotsus, punkt 91).

100 Eeltoodud kaalutlustest järeldub, et juurdepääsutaotluses viidatud dokumentide konkreetse ja individuaalse hindamise puudumist käsitlev etteheide tuleb vastu võtta ning komisjoni poolt hagejale esitatud selge ja lihtsa keeldumise puhul on seega tegemist õigusnormi rikkumisega. Seetõttu tuleb järeldada, et komisjon on rikkunud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 2 ning vaidlusalune otsus tuleb seetõttu tühistada, ilma et oleks vaja hinnata teisi hageja ja Rootsi Kuningriigi poolt esitatud tühistamisega seotud väiteid.

Kohtukulud

101 Kodukorra artikli 87 lõike 3 alusel võib Esimese Astme Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Käesolevas asjas tuleb komisjoni kanda jätta tema enda kulud ning kolm neljandikku hageja kuludest. Viimane kannab enda kuludest neljandiku.

102 Kodukorra artikli 87 lõike 4 kolmanda lõigu alusel võib Esimese Astme Kohus anda määruse, et menetlusse astujad kannavad ise oma kohtukulud. Käesolevas asjas kannab komisjoni toetuseks menetlusse astunud Schott Glas ise oma kohtukulud.

103 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad Rootsi Kuningriik ja Soome Vabariik enda kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

otsustab:

1. **Tühistada komisjoni 28. mai 2002. aasta otsus niivõrd, kuivõrd selles keelduti andmast juurdepääsu Technische Glaswerke Ilmenau GmbH-le antud riigiabi uurimismenetlusega seotud dokumentidele.**

2. **Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**

3. **Komisjon kannab enda kohtukulud ning kolm neljandikku Technische Glaswerke Ilmenau kohtukuludest. Viimane kannab enda kohtukuludest neljandiku.**

4. **Schott Glas, Rootsi Kuningriik ja Soome Vabariik kannavad enda kohtukulud ise.**

Vilaras Dehousse Šváby

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 14. detsembril 2006 Luxembourgis.

kohtusekretär esimees

E. Coulon M. Vilaras